JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
29 päivänä kesäkuuta 1995 *

Johdanto

1. Yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön esittänyt Giudice Conciliatore di Milano (Italia) esitti alunperin viisi ennakkoratkaisukysymystä, joista se peruutti kolme avvocato dello Staton välityksellä vähän ennen suullista käsittelyä riita-asian molempien asianosaisten pyynnöstä. Kaksi jäljelle jäänyttä ennakkoratkaisukysymystä kuuluvat seuraavasti:

"1. Onko direktiivin 83/643/ETY säännöksiä sovellettava niiden ETY:n asetusten mukaisesti, jotka on annettu Euroopan talousyhteisön ja EFTA-maiden välisten sopimuksien ja näitä sopimuksia täydentävien lisäpöytäkirjojen ja niiden muutoksien soveltamisesta yhteisön alueella, myös tullaustoimenpiteisiin ETY:n ja EFTA:n välisessä kaupassa näissä sopimuksissa ja niiden myöhemmissä muutoksissa määriteltyjen tuotteiden osalta? Erityisesti kun kysymyksessä ovat ETY:n ja EFTA:n välisissä sopimuksissa tarkoitettuja tuotteita koskevat tullaustoimenpiteet, onko jäsenvaltion lainsäädäntö sellaisena kuin se on 8.5.1985 annetun DPR nro 254:n 15 pykälässä ja 23.1.1973 annetun DPR nro 43:n 11 pykälän toisen momentin b kohdan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö, edellä mainittujen johdannaisen yhteisön oikeuden säännösten mukainen, siltä osin kuin tässä lainsäädännössä säädetään 1.12.1983 annetun direktiivin 83/643/ETY 5 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan säännösten vastaisesti, että rajalla olevien tullaustoimistojen aukioloajat rajoitetaan kuuteen tuntiin maanantaista perjantaihin ja että tullaustoimistojen edellä mainitun tavallisen aukioloajan ulkopuolella tekemistä tullaustoimenpiteistä voidaan vaatia 'palvelumaksua'?

2. Jotta täydennettäisiin ja selvennettäisiin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-209/89, komissio vastaan Italia, 21.3.1991 antamaa tuomiota nimenomaisesti yhteisön sisäisestä kaupasta: voidaanko tässä tuomiossa esitettyjä periaatteita soveltaa myös kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan ja EFTA-maiden kanssa käytävään kauppaan niiden ETY:n perustamissopimuksen määräysten perusteella, jotka koskevat tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kieltoa, tulliliittoa ja yhteistä tullitariffia, ja muiden johdannaisen yhteisön oikeuden säädösten perusteella? Erityisesti onko edellä mainittujen yhteisön oikeuden säädösten vastaista,

* Alkuperäinen kieli: espanja.

että tullaustoimenpiteiden osalta kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa jäsenvaltio ottaa käyttöön ja/tai ylläpitää sellaista kansallista sääntelyä kuin 29.7.1971 annetut Decreti Ministerialit (GURI nro 193, 31.7.1971) ja 30.1.1979 (GURI, 5.2.1979), joiden mukaan yksityiset joutuivat maksamaan 'tavallisen aukioloajan ulkopuolella' tekemien palvelujen hinnan, joka ei perustunut tulliviranomaisen vaatimia ja samanaikaisesti tekemiä tullaustoimenpiteitä varten todella töissä olleen henkilökunnan palkkakustannuksiin, vaan joka oli kertakorvaus jokaisesta vaaditusta tullaustoimenpiteestä laskettuna kalleimman palvelun luonteen ja keston mukaan ja jota laskettaessa ei otettu huomioon kaikkia muita tulliviranomaisen vaatimista ja samaan aikaan tekemistä tullaustoimenpiteistä erikseen maksettavia maksuja?"

2. Yhteenvetona alun perin esitetyt kysymykset liittyivät

— ensiksi yhteisön säädösten ja periaatteiden vaikutukseen kansalliseen oikeudelliseen järjestelmään, nimittäin Italian tulliviranomaisten aiheettomasti perimien tiettyjen maksujen palauttamisesta 20.12.1990 annettuun Ley italianaan nro 428 (jäljempänä Ley nro 428) [1];

— toiseksi kysymykseen yhteisön oikeuden säädösten ja periaatteiden soveltamiseen kolmansista maista peräisin oleviin tuotteisiin siten, että näiden tavaroiden tullauksessa perittyihin veroihin ja muihin maksuihin sovellettaisiin samoja sääntöjä kuin jäsenvaltioista peräisin olevista tavaroista perittäviin veroihin ja maksuihin.

3. Peruutetut ensimmäinen, toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys koskivat erityisesti ensimmäistä kysymystä. Ennakkoratkaisukysymyksen esittänyt tuomioistuin odotti alun perin, että yhteisöjen tuomioistuin soveltaa tai "täydentää ja selventää" oikeuskäytäntöään aiheettomasti perittyjen maksujen palauttamisvelvollisuudesta sellaisessa tilanteessa, jossa valtio on laiminlyönyt yhteisön oikeuden mukaiset velvoitteensa pitämällä voimassa yhteisön oikeuden vastaisia maksuja tai tullimaksuja.

4. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen neljännessä ja viidennessä kysymyksessä pyritään saamaan täsmennetyksi, soveltuvatko yhteisön sisäistä tuontia koskevat säännöt ja yleiset kiellot (varsinkin kielto ottaa käyttöön tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja) myös kolmansista maista peräisin oleviin tavaroihin kohdistettaviin tullaustoimenpiteisiin, ja erityisesti Euroopan vapaakauppaliittoon (jäljempänä EFTA) kuuluvista maista peräisin oleviin tavaroihin.

1 — Italian Euroopan yhteisöihin kuulumisesta aiheutuvien velvoitteiden täyttämisestä annettu laki (GURI, täydennysosa 1991, nro 10).

Ennakkoratkaisupyynnön taustalla olevaan oikeudenkäyntiin liittyvät seikat

5. Italialainen rajavastuuyhtiö Aprile, joka toimi tulliasiamiehenä Milanossa, asetettiin konkurssiin 20.10.1992. Tutkittuaan yhtiön kirjanpidon konkurssipesän uskottu mies päätti vaatia Tesoreria Provinciale dello Statoa palauttamaan Aprilen edellisten vuosien aikana virkamiesten normaalin työajan ulkopuolella tai tullausalueen ulkopuolella tekemistä tullaustoimenpiteistä perittävän maksun nojalla maksamat summat.

6. Saatuaan virastolta kieltävän vastauksen konkurssipesän uskottu mies esitti kaksi hakemusta saatuaan etukäteen tähän tuomarilta valtuutuksen: toinen hakemus esitettiin Tribunale di Milanolle summalle 618 436 900 Italian liiraa (ITL), ja toinen pienemmälle summalle saman kaupungin Giudice conciliatoressa. Kuten konkurssipesän uskottu mies esitti hakemuksessaan pyynnön toimia asianosaisena oikeudenkäynnissä, syy asian saattamiseksi vireille kahdessa eri tuomioistuimessa kahdella erillisellä hakemuksella oli se, että toisessa asiassa haluttiin "melkein välittömästi saattaa ratkaisevat kysymykset yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi".

7. Hakemuksessa, joka on esitetty Giudice conciliatoressa ja joka on esillä olevan ennakkoratkaisumenettelyn taustalla, Aprile vaatii italialaiselta virastolta 933 200 ITL, joka summa vastaa Segrate-Aeroporto di Linaten (Milano) tullin suorittamista tullaustoimenpiteistä 22.11, 23.11, 24.11 ja 26.11.1990 maksettuja maksuja, jotka maksettiin sellaisen italialaisen lainsäädännön perusteella, jossa tuolloin sallittiin periä erityisiä maksuja tullivirkamiesten normaalin työajan ulkopuolella tekemistä tuontia koskevista tullaustoimenpiteistä.

8. Koska Amministrazione delle Finanze dello Stato vastusti tätä vaatimusta, Giudice conciliatore di Milano esitti 26.4.1994 antamallaan päätöksellä yhteisöjen tuomioistuimelle esillä olevan ennakkoratkaisupyynnön.

9. Kun kirjallinen käsittely oli päättynyt, ennakkoratkaisupyyntöä koskeva menettely jatkui ja suullisen käsittelyn päivämääräksi oli päätetty 11.5.1995, avvocato dello Stato esitti 5.5.1995 Giudice conciliatore di Milanolle vastaajana olevan viraston edustajana, että "ottaen huomioon kantajan esittämän palauttamista koskevan hakemuksen kohteena olevien maksujen muu kuin veronluonteisuus", on myönnettävä, että lain nro 428 29 pykälän 2 ja 7 momenttia ei voida soveltaa esillä olevaan tapaukseen ja että vastaaja peruu kannetta vastaan esittämänsä väitteen.

Siksi tuomioistuinta pyydettiin muuttamaan ennakkoratkaisupyyntöä koskevaa päätöstään ja rajoittamaan pyyntö vain sen kahteen viimeiseen kysymykseen. Kantaja kannatti tätä ehdotusta heti.

10. Giudice conciliatore di Milano esitti 5.5.1995 antamallaan päätöksellä yhteisöjen tuomioistuimelle, että sen ei tarvitse enää antaa ratkaisua alkuperäisen ennakkoratkaisupyynnön kolmeen ensimmäiseen kysymykseen.

Tutkittavaksi ottamista koskevia alustavia huomioita

11. Ennen kuin Italian hallitus on ottanut kantaa pääasiaan se katsoo, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on lyönyt laimin tutkia, onko päätös Italian hallituksen esittämistä kysymyksistä tarpeellinen asian ratkaisun kannalta ja lisäksi hallitus katsoo, että tuomioistuimen olisi tullut ensin ratkaista tiettyjä sen päätöksen kannalta asiaankuuluvia seikkoja.

12. Tässä väitteessä viitataan alkuperäiseen ennakkoratkaisupyyntöä koskevaan päätökseen kokonaisuudessaan, eikä väitettä ole muutettu sen jälkeen kun ennakkoratkaisupyyntö rajoitettiin vain kahteen viimeiseen kysymykseen. Vaikka viiden alunperin esitetyn kysymyksen välinen yhteys vaikeuttaa erillistä arviointia koko ennakkoratkaisupyyntöä sellaisenaan koskevasta prosessiväitteestä, pyrin kuitenkin tutkimaan tätä väitettä erikseen, koska ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin perui tärkeän osan esittämistään kysymyksistä.

13. Mitä tulee säännökseen, johon virasto tukeutui alun perin kieltäytyessään maksamasta takaisin aiheettomasti perittyjä maksuja, tämä väite on ehdottomasti hylättävä. Ennakkoratkaisupyyntöä koskevassa päätöksessään tuomioistuin korostaa, miten asianosaisten väitteissä vedottiin joko puolesta tai vastaan kansalliseen lakiin, jossa säädettiin nimenomaisesti sellaisten maksujen korvaamisesta tai palauttamisesta, jotka oli maksettu aiheettomasti Italian tullihallinnolle "yhteisön oikeuden vastaisten kansallisten säädösten perusteella".

14. Otettaessa huomioon epävarmuuden yhteisön oikeuden vaikutuksesta Italian lain nro 428 mukaiseen palautusjärjestelmään, joka on jopa ollut Corte suprema di cassazionen tuomioiden pohjana [2], kansallisten tuomioistuinten tekemä arviointi olennaisuudesta tai asiaankuuluvuudesta ennen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä yhteisöjen tuomioistuimelle näyttää esillä olevassa asiassa perustellulta.

2 — Ks. Corte suprema di cassazionen Sezione I Civilen 10.4.1992 antama tuomio, johon on viitattu asianosaisten oikeudenkäyntikirjelmien liitteessä.

15. Kuitenkin siitä hetkestä alkaen kun ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin rajoitti pyyntönsä kysymyksiin yksinomaan kolmansista maista peräisin oleviin tavaroihin, tutkimatta jättämistä koskeva väite saa lisää voimaa, koska ennakkoratkaisupyyntöä koskevassa päätöksessä ei esitetä tarpeeksi tarkasti riidan lopullisen ratkaisun kannalta tiettyjä tärkeitä tietoja, erityisesti tietoja tavaroiden varsinaisesta alkuperästä.

16. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan riittää, että jos tarve yhteisön oikeuden kansalliselle tuomioistuimelle hyödyksi olevan tulkinnan saamiseksi vaatii, että kansallinen tuomioistuin määrittelee kysymyksiään koskevan tosiasiallisen ja oikeudellisen asiayhteyden, tai ainakin että tuomioistuin selventää näiden kysymysten perustana olevat edellytykset, että kansallisen tuomioistuimen lähettämä oikeudenkäyntiaineisto ja pääasian asianosaisten esittämät kirjalliset kannanotot antavat yhteisöjen tuomioistuimelle riittävät tiedot yhteisön oikeuden sääntöjen tulkitsemiseksi suhteessa riidan kohteena olevaan tilanteeseen, vaikka kansallinen tuomioistuin ei olisikaan esittänyt tosiasiallista ja oikeudellista tilannetta tyhjentävästi. [3] Tämän vaatimuksen velvoittavuus voi vaihdella kunkin erityistapauksen mukaan ja yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen kysymysten sanamuodon mukaan, vaikka äskettäin annetun tuomion [4] perusteella yhteisöjen tuomioistuin näyttäisi haluttomammalta tutkimaan ennakkoratkaisukysymyksiä, kun ennakkoratkaisupyynnössä ei ole esitetty tarpeellisia tietoja eikä ole selitetty kysymyksessä olevien yhteisön säännösten valintaperusteita eikä näiden ja riitaan sovellettavien kansallisten säädösten välistä suhdetta.

17. Kuten Italian hallitus on todennut ja komission on myös myönnettävä, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on laiminlyönyt ilmoittaa tietyistä riidan ratkaisun kannalta tärkeistä tiedoista, kun se ei ole tarkentanut riittävästi, ovatko ne tavarat, joille on määrätty takaisinmaksuvaatimuksen kohteena olevat maksut, peräisin kolmansista maista, ja jos ovat, niin mistä maista. Tämä laiminlyönti selittyy ehkä sillä, että kansallinen tuomioistuin päätti ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä vastaanotettuaan kantajan hakemuksen maaliskuussa 1994 ja avvocato dello Staton vastineen huhtikuussa 1994 varmistamatta itse asian tosiseikkoja, joita ei ollut esitetty tavaroiden alkuperän osalta riittävän tarkasti näiden oikeudenkäyntikirjelmien liitteissä.

18. Varmaa on myös, vaikkakaan tämä ei ole merkityksellistä asian tutkittavaksi ottamisen kannalta, että yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten epätarkkuus viitattaessa ilman mitään yksityiskohtia tullaustoimenpiteistä vastasuorituk-

3 — Ks. asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992, (Kok. 1992, s. I-4871), ja asia C-316/93, Vaneetveld, tuomio 3.3.1994, (Kok. 1994, s. I-763).

4 — Asiat C-320/90, C-321/90 ja C-322/90, Telemarsicabruzzo ym., tuomio 26.1.1993, (Kok. 1993, s. I-393). Ks. asia C-167/94, Grau Gomis, määräys 7.4.1995, Kok. 1995, s. I-1023.

sena maksettaviin maksuihin voi johtaa harhaan, koska nämä palvelut voivat olla erilaisia ja kuulua kukin omaan järjestelmäänsä, joita ovat normaalien työaikojen ulkopuolella tehdyt palvelut, palvelut tullialueen ulkopuolella tai yhtä aikaa useille toimijoille tehdyt palvelut.

19. Nämä epätarkkuudet eivät kuitenkaan aiheuta sitä, että kanne olisi jätettävä tutkimatta. Toisaalta avvocato dello Stato itse katsoi tulliviraston (Ministero delle Finanze) puolesta esittämässään vastineessa, että kysymyksessä oleva tuonti ei koskenut kokonaan yhteisön alueelta peräisin olevia tavaroita ja myönsi näin, että kysymyksessä olivat sekä yhteisön alueelta että kolmansista maista peräisin olevat tavarat. Toisaalta edellä mainittujen palvelumuotojen maksuihin tai tulleihin ei ole tarpeellista viitata, koska pääasiassa on selvästi täsmennetty, että kysymyksessä ovat tavallisen työajan ulkopuolella tehdyistä tullaustoimenpiteistä perityt maksut.

20. Ei voida myöskään unohtaa, että vastaajana olevalla virastolla on hallussaan yhteisön ulkopuolelta tuotujen kanteen kohteena olevien maksujen rasittamien tavaroiden alkuperää koskevat todisteet, koska kysymyksessä olivat rekisteröidyt tullaustoimenpiteet. Siten virasto on päinvastoin myöntänyt kantajan väitteet, joiden mukaan osa verotetuista tuotteista oli peräisin yhteisön ulkopuolelta, vaikka se olisi voinut todistaa toisin asiakirjojen avulla, mitä se ei ole tehnyt. On muistettava, että kantaja oli pyytänyt Giudice conciliatorelta määräaikaa todisteiden esittämiseksi, jotta Segrate-Aeroporto de Linaten tulli olisi voinut antaa tarvittavat tiedot kysymyksessä olevista tuontitavaroista.

21. Yhteenvetona myönnän siten, että olisi ollut toivottavaa tarkentaa sen kauppavaihdon yhteisön ulkopuolista alkuperää, jolle määrättyjen maksujen palauttamista on vaadittu, mutta katson, ettei kannetta voi kuitenkaan jättää tutkimatta tällä perusteella ottaen huomioon, että sekä kantaja että vastaaja ovat myöntäneet, että ainakin osa kantajana olevan yhtiön tuomista tavaroista, joille on määrätty kysymyksessä olevat maksut, olivat peräisin kolmansista maista.

Kansalliset oikeussäädökset ja yhteisön säädökset

22. Ennakkoratkaisukysymysten alkuperäisessä sanamuodossa viitattiin ensisijaisesti italialaiseen sääntelyyn aiheettomasti perittyjen maksujen palauttamisesta ja sen jälkeen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan tietyt kantajan maksamat maksut olivat yhteisön oikeuden vastaisia.

23. Riita-asian ymmärtämiseksi paremmin on viitattava lyhyesti siihen italialaiseen lakiin, johon virasto on vedonnut ensisijaisesti vastustaakseen palautuskannetta ja jonka se on myöhemmin todennut soveltumattomaksi tunnustettuaan palautusvaateen kohteena olevien maksujen "muun kuin veronluonteisuuden". Kysymyksessä on laki nro 428, jonka "yhteisön oikeuden vastaisiksi todettujen maksujen palauttamista" koskevassa 29 pykälässä säädetään seuraavaa:

— 1 momentissa ulotetaan tullisäädöksiä koskevan yhtenäistekstin 91 pykälän mukainen viiden vuoden prekluusiomääräaika kattamaan kaikki tullaustoimenpiteiden yhteydessä maksettuja maksuja koskevat palautuskanteet; tämä prekluusiomääräaika on kuitenkin vain kolme vuotta — kuten saman tekstin 84 pykälässä tarkoitettu vanhentumisaika — lain voimaantuloa seuraavasta 90:nnestä päivästä lukien;

— 2 momentissa säädetään, että "yhteisön oikeuden vastaiset kansallisten säädösten mukaisesti perityt tuontitullit, valmisteverot, kulutusverot, sokerin lisämaksu ja valtion maksut palautetaan, ellei vastaava rasite ole kohdistunut muihin subjekteihin";

— 7 momentissa lisätään, että 2 momenttia sovelletaan, vaikka palautus koskisi ennen lain voimaantuloa (eli 27.1.1991) maksettuja summia.

24. Kantaja katsoo, että tämän säännöksen soveltaminen kiistettyjen verojen palauttamiseen on yhteisön oikeuden vastaista, koska säännöksen mukaan yhteisön oikeuden vastaisten maksujen palauttamista koskevat määräajat ovat asianosaisten osalta ankarammat kuin yhteisön oikeuden säännöksissä ja lisäksi säännös vaikuttaa taannehtivasti. Kantaja katsoo säännöksen olevan yhteisön oikeuden vastaisen myös siksi, että laissa ei sen mielestä sallita palautuskanteen nostamista, jos verotaakka on vaikuttanut kolmansiin osapuoliin.

25. Italian hallitus myönsi myöhemmin, ettei lakia nro 428 voitu soveltaa esillä olevaan asiaan (kuitenkaan kokonaan yhtymättä kantajan vaateisiin, ja tällöin olisikin ollut hyödytöntä jatkaa pääasian kannetta), ja tämän vuoksi ei ole enää tarpeellista tutkia säädöksen sisältöä suhteessa aiheettomasti perittyjen maksujen palauttamista koskeviin yhteisön oikeudesta johtuviin velvoitteisiin.

26. "Työajan ulkopuolella" tehtyjen italialaisten tullauspalveluiden laskuttamisen ja "palvelun hinnan" laskemisen osalta yhteisöjen tuomioistuin on todennut nämä osittain yhteisön oikeuden vastaisiksi sekä asiassa 340/87, komissio vastaan Italia [5], 30.5.1989 antamassaan tuomiossa että asiassa 209/89, komissio vastaan Italia [6], 21.3.1991 antamassaan tuomiossa.

27. Ensimmäisessä näistä kahdesta tuomiosta yhteisöjen tuomioistuin arvioi tulliasioita koskevien säädösten yhtenäistämisestä Italian tasavallan presidentin 23.1.1973 antaman asetuksen nro 43 11 pykälää, sellaisena kuin se on muutettuna 8.5.1985 annetun asetuksen nro 254 1 pykälän 2 momentilla. Tämän säännöksen mukaisesti peritään maksu, joka vastaa palvelun hintaa sellaisista tullaustoimenpiteistä, jotka on tehty valtion työntekijöiden tavallisen työajan ylittävänä toimiston aukioloaikana; tällainen tavallinen valtion työntekijän työaika on Italian tasavallassa kuusi tuntia päivässä maanantaista lauantaihin. Tuomiossa arvioitiin edellä mainitun asetuksen nro 254 15 pykälää, jossa säädetään yleisemmin, että asetuksessa tarkoitetut valvonta ja hallinnolliset muodollisuudet, jotka tehdään valtion työntekijöiden tavallisen työajan ylittävinä toimiston aukioloaikana, tehdään palvelun hinnan korvausta vastaan.

5 — Kok. 1989, s. 1483.

6 — Kok. 1991, s. I-1575.

28. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tässä tuomiossaan, että

"... velvoittaessaan yhteisön sisällä käytävässä kaupassa taloudellisia toimijoita maksamaan tehdyistä tarkastuksista ja hallinnollisista muodollisuuksista raja-asemien tullaustoimistojen tavallisena aukioloaikana fyysisten tarkastusten ja hallinnollisten muodollisuuksien helpottamisesta tavarakuljetuksissa jäsenvaltioiden välillä 1 päivänä joulukuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/643/ETY 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan mukaan, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 87/53/ETY, Italian tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklan mukaan kuuluvat velvoitteensa".

29. Toisessa edellä mainitussa tuomiossa (eli asia 209/89, komissio v. Italia) yhteisöjen tuomioistuin totesi, että yhteisön oikeuden vastaista oli myöskin vaatia yhteisön sisäistä kauppaa koskevia tullausmuodollisuuksia tehtäessä jokaiselta yritykseltä erikseen, että yritys maksaa suhteettoman korvauksen verrattuna tehtyjen palvelujen hintaan, kun näitä palveluja tehdään samanaikaisesti usealle yritykselle. Tapauksessa oli kysymys

korvauksesta sekä tavallisen työajan ulkopuolella tehdyistä palveluista että tullialueen ulkopuolella tehdyistä palveluista, joita koskevasta järjestelmästä säädettiin 29.7.1971 ja 30.1.1979 annetuilla Decreti Ministerialeilla.

32. Direktiivin 5 artiklassa säädetään rajaasemien tullaustoimistojen tavallisista aukioloajoista. Kysymyksessä on yksi niistä säännöistä, joiden avulla direktiivissä 83/643/ETY pyritään helpottamaan fyysisiä tarkastuksia ja hallinnollisia muodollisuuksia tavarankuljetuksissa jäsenvaltioiden välillä.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

33. Direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan

30. Ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko direktiivin 83/643/ETY [7] 5 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan säännöksiä sovellettava myös yhteisön ulkopuolisen kaupan tullaustoimenpiteisiin ja konkreettisemmin ETY:n ja EFTA:n jäsenmaiden tekemiin tavaranvaihtoa koskeviin sopimuksiin liittyviin tullaustoimenpiteisiin.

"direktiiviä sovelletaan fyysisiin tarkastuksiin ja hallinnollisiin muodollisuuksiin, jäljempänä 'tarkastukset' ja 'muodollisuudet', tavarakuljetuksissa, jotka ylittävät:

— yhteisön sisäisen rajan

31. Kuten komissio aivan oikein korostaa kannanotoissaan, tällä kysymyksellä on tänä päivänä enemmänkin historiallista merkitystä Euroopan talousalueen luomisen vuoksi, mutta kysymyksellä on kuitenkin tiettyä merkitystä ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa ottaen huomioon ne päivämäärät, jolloin esillä olevien asioiden tosiseikat ovat tapahtuneet.

tai

— yhteisön ulkoisen rajan, kun jäsenvaltioiden välinen kuljetus edellyttää kolmannen maan kauttakulkua edellä sanotun

7 — Fyysisten tarkastusten ja hallinnollisten muodollisuuksien helpottamisesta tavarakuljetuksissa jäsenvaltioiden välillä 1 päivänä joulukuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi (EYVL 359, s. 8).

kuitenkaan rajoittamatta yhteisön yleisten tai erityisten säädösten erityissäännöksiä". [8]

34. Kuten julkisasiamies Van Gerven on huomauttanut asiassa 340/87 [9], komissio vastaan Italia, antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että "sekä direktiivin 83/643/ETY perustelukappaleiden että varsinaisen tekstin mukaan direktiiviä sovelletaan vain yhteisön sisäiseen tavarakuljetukseen ... Selvää on, ettei direktiiviä sovelleta jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen tavaroiden kuljetukseen, koska kysymyksessä ovat tavarat, jotka eivät ole vielä tavaroiden vapaata liikkumista koskevan järjestelmän piirissä".

35. Tämä väite on toistettava: direktiivi 83/643/ETY soveltuu yhteisön sisäiseen kauppaan mutta ei jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen yhteisön ulkopuoliseen kauppaan. Jos direktiivin vaikutukset ulotettaisiin tällaisiin toimenpiteisiin, ylitettäisiin direktiivin tekstissä itsessään asetetut rajat.

36. Vaikka ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä viitataan erityisesti tulliasemien aukioloaikoihin, direktiivistä 83/643/ETY ei voida katsoa seuraavan, että jäsenvaltioiden olisi pidettävä tulliasemiansa auki saman ajan yhteisön ulkopuolella ja yhteisön sisällä käytävän kaupan osalta ja ettei työpäivän pituuden tai työajan tarvitse olla sama tällaisilla tulliasemilla.

8 — Käännetty yhteisöjen tuomioistuimessa.

9 — Mainittu edellä alaviitteessä 5.

37. Tämä ei kuitenkaan estä sitä, että joko Euroopan talousyhteisön ja EFTA:n jäsenvaltioiden välisten sopimusten täytäntöönpanosta annetuissa yhteisön asetuksissa tai näitä sopimuksia täydentävissä lisäpöytäkirjoissa tai myöhemmissä muutoksissa viitattaisiin direktiiviin 83/643/ETY siten, että direktiivin säännökset velvoittaisivat jokaisessa konkreettisessa tapauksessa. Samoin direktiivin 83/643/ETY soveltaminen tiettyyn yhteisön ulkopuoliseen kauppaan ei aiheudu sen omasta sisällöstä vaan toisista tätä kauppavaihtoa sääntelevissä yhteisön velvoittavissa säädöksissä olevista viittauksista direktiivin säännöksiin.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

38. Viimeisessä kysymyksessään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa yhteisön sisäistä kauppaa koskevassa, asiassa C-209/89, komissio vastaan Italia, 21.3.1991 antamassa tuomiossa mainittuja periaatteita, joiden mukaan kielletään ottamasta käyttöön tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja, sovellettava samoin myös kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa.

39. Erityisesti tuomioistuin haluaa selvittää, onko yhteisön oikeuden vastaista, että kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskevien tullaustoimenpiteiden osalta jäsenvaltio ottaa käyttöön ja/tai ylläpitää sellaista kansallista sääntelyä, jonka nojalla yksityisiä toimijoita voidaan laskuttaa

"työajan ulkopuolisesta" (eli tavallisen työajan ulkopuolisesta) palvelusta eikä tulliviranomaisen vaatimista samanaikaisesti tekemistä tullaustoimenpiteistä tosiasiassa työssä olevan henkilökunnan palkkakustannusten mukaan; maksu oli kertakorvaus jokaisesta vaaditusta tullaustoimenpiteestä laskettuna kalleimman palvelun mukaan, ja sitä laskettaessa ei otettu huomioon kaikkia muita tulliviranomaisen vaatimista ja samaan aikaan tekemistä tullaustoimenpiteistä erikseen maksettavia maksuja.

40. Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa yhteisön sisäistä kauppaa koskevassa asiassa 209/89, komissio vastaan Italia, 21.3.1991 antamassaan tuomiossa, että tällainen tullausmaksujärjestelmä oli yhteisön oikeuden vastainen. Kuten totesin aiemmin [10], yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että kysymyksessä oli tullia vaikutukseltaan vastaava maksu perustamissopimuksen 9, 12, 13 ja 16 artiklassa tarkoitetulla tavalla siltä osin kuin riidanalaisessa järjestelmässä asianomaiset taloudelliset toimijat joutuivat maksamaan tehtyyn palveluun nähden suhteettoman vastasuorituksen.

41. Tämän oikeusseuraamuksen ulottaminen koskemaan kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa voisi aiheuttaa tiettyjä vaikeuksia, jotka eivät johdu maksun tosiasiallisesta luonteesta (maksun julkisoikeudellista luonnetta on vaikea kiistää) vaan maksun soveltamisesta kaikkiin maihin, tuotteisiin ja maksuihin. Siksi komissio korostaa kannanotoissaan kysymyksen herkkää luonnetta.

42. On tarkasteltava erikseen kahta hyvin erilaista olettamusta:

a) Kauppa sellaisten kolmansien maiden kanssa, joiden kanssa Euroopan talousyhteisö on tehnyt kahdenvälisiä tai monenvälisiä sopimuksia, kun myös näissä sopimuksissa kielletään vaikutukseltaan vastaavat maksut. Tähän kauppaan voidaan rinnastaa myös sellainen kauppa, jota koskevat alakohtaiset säädökset, joihin sisältyy sama kielto (kuten esimerkiksi säädökset maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä).

b) Kauppa sellaisten kolmansien maiden kanssa, jotka eivät ole tehneet mitään sopimuksia, joissa olisi tällainen kielto yhteisen markkinajärjestelyn ulkopuolelle jääville tuotteille.

43. EFTA:n osalta ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on nimenomaisesti viitannut ensimmäiseen olettamukseen: vuonna 1972 eri valtioiden kanssa allekirjoitetuissa sopimuksissa [11] — jotka on

10 — Ks. edellä mainittu 29 kohta.

11 — Itävallan tasavalta, EYVL L 300, 31.12.1972, s. 12; Ruotsin kuningaskunta, EYVL L 300, 31.12.1972, s. 97; Helleenien tasavalta ja Liechtensteinin suurruhtinaskunta, EYVL L 300, 31.12.1972, s. 189 ja 281; Islannin tasavalta, EYVL L 301, 31.12.1972, s. 2; Norjan kuningaskunta, EYVL L 171, 27.6.1973, s. 2 ja Suomen tasavalta, EYVL L 328, 28.11.1973, s. 2.

myöhemmin ryhmitelty sopimuksessa Euroopan talousalueesta [12], kuten komissio muistuttaa — kiellettiin vaikutukseltaan vastaavat maksut, kuten on myös määrätty muissa yhteisön ja kolmansien maiden välisissä kahdenvälisissä sopimuksissa tai monenvälisissä sopimuksissa, joissa yhteisö on osapuolena.

44. Vastaavasti sekä tullia vastaavan maksun käsitteen ulottuvuutta että taloudellisten toimijoiden subjektiivista oikeutta kieltäytyä tällaisista maksuista [13] ei voida ymmärtää olennaisesti eri tavalla kuin yhteisöjen tuomioistuimen yhteisön sisäistä kauppaa koskevassa oikeuskäytännössä on ymmärretty. Sama koskee erityisesti samanlaista kieltoa maatalouden yhteistä markkinajärjestelyä koskevissa asetuksissa. [14]

45. Toisessa esittämässäni oletuksessa (sopimusmääräysten tai alakohtaisten määräysten puute tiettyjen maiden ja tuotteiden osalta) tämä ongelma aiheuttaa suurempia vaikeuksia.

46. Yhdistetyissä asioissa Diamantarbeiders [15] esitetyssä ennakkoratkaisukysymyksessä "pyrittiin erityisesti saamaan tarkennetuksi, voivatko jäsenvaltiot, ja missä määrin, ottaa käyttöön tai pitää voimassa 1.7.1968 jälkeen tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja kolmansista maista tuotaville tuotteille" ja asiasta 13.12.1973 antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että "jäsenvaltiot eivät voi yksipuolisesti yhteisen tullitariffin voimaansaattamisen jälkeen ottaa käyttöön uusia maksuja kolmansista maista peräisin oleville tuontitavaroille tai korottaa tuolloin voimassa olleita maksuja".

47. Yhteisöjen tuomioistuin päätyi tähän ratkaisuun, koska se katsoi, että kysymys näiden (vaikutukseltaan vastaavien) maksujen soveltamisesta kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan oli ratkaistava ottaen huomioon yhteisen tullitariffin aikaansaami-

12 — EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

13 — Ks. asiassa C-87/75, Bresciani, 5.2.1976 annettu tuomio (Kok. 1976, s. 129), joka koski vaikutukseltaan vastaavien maksujen kiellon välitöntä oikeusvaikutusta, joka mainitaan 20.7.1969 tehdyn Yaoundén sopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa.

14 — Ks. tältä osin asiassa 43/71, Politi, 14.12.1971 annettu tuomio (Kok. 1971, s. 1039) ja asiassa 21/75, Schroeder, 9.7.1975 annettu tuomio (Kok. 1975, s. 905).

15 — Yhdistetyt asiat 37/73 ja 38/73 (Kok. 1973, s. 1609).

sen ja yhteisen kauppapolitiikan perustamissopimuksen 110—116 artiklassa tarkoitetut vaatimukset.

48. Vaikka yhteinen tullitariffi saatettiin voimaan alunperin 28.6.1968 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 950/68 [16], jossa ei nimenomaisesti säädetty muiden kuin varsinaisten tullien poistamisesta tai tasoittamisesta, yhteisöjen tuomioistuin arvioi tämän osalta, että asetuksen päämäärästä seuraa, että jäsenvaltioita kielletään myös muuttamasta yhteisessä tullitariffissa määritellyn suojan tasoa näihin tulleihin lisätyillä maksuilla.

49. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi samassa tuomiossaan, että tällaisten tulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen olemassaolo voisi olla ristiriidassa yhteisen kauppapolitiikan kanssa siinä määrin kuin se perustamissopimuksen 113 artiklan 1 kohdan mukaan perustuu yhtenäisiin periaatteisiin (etenkin tullien muuttamisessa, tulli- ja kauppasopimusten tekemisessä, vapauttamista koskevien toimenpiteiden yhtenäistämisessä, vientipolitiikassa sekä kauppaa suojaavissa toimenpiteissä) ja siinä määrin kuin yhtenäisten periaatteiden määrittäminen samoin kuin myös yhteinen tullitariffi tarkoittaa, kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan vaikuttavien kansallisten verotuksellisten ja kaupallisten erojen poistamista.

16 — EYVL L 172, s. 1.

50. Edellä mainitussa asiassa 340/87 [17], komissio vastaan Italia, 30.5.1989 antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin päätyi samanlaiseen ratkaisuun ja katsoi kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan kohdistuvien tullaustoimenpiteiden osalta, että "jäsenvaltioilla ei pääsääntöisesti ole oikeutta lisätä kansallisia maksuja yhteisön säädösten nojalla maksettaviin maksuihin, jottei yhteisön säädösten tarvittava yhdenmukaisuus heikkenisi". Yhteisöjen tuomioistuin katsoi samalla tavalla asiassa 266/81, Siot, 16.3.1983 antamassaan tuomiossa [18] ja yhdistetyissä asioissa 267/81 ja 269/81, SPI ja Sami antamassaan tuomiossa [19].

51. Katson, että tätä oikeuskäytäntöä on noudatettava. Yhteinen kauppapolitiikka liittyy läheisesti yhtenäisen tulliliiton perustana olevaan kolmansista maista peräisin oleviin tuotteisiin sovellettavaan yhteiseen tullitariffiin. Tämän järjestelmän yhdenmukaisuus ja tehokkuus merkitsee sekä jäsenvaltioiden yksipuolisesti toteuttamien määrällisten rajoitusten [20] että näille tuotteille yksipuolisesti asetettujen sellaisten kansallisten

17 — Ks. edellä 27 kohta.

18 — Asia C-266/81 (Kok. 1983, s. 731).

19 — Yhdistetyt asiat C-267/81, C-268/81 ja C-269/81 (Kok. 1983, s. 801).

20 — Tästä vaatimuksesta säädetään nimenomaisesti Jugoslaviasta peräisin oleviin tuotteisiin sovellettavasta järjestelmästä Helleenien tasavallan yhteisöön liittymisen vuoksi 3 päivänä helmikuuta 1982 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 288/82 (EYVL L 30, s. 1), ja tämä asetus oli myös voimassa edellä mainittujen asioiden tapahtuessa. Asetuksessa ei kuitenkaan kielletty tiettyjä kansallisia suojatoimenpiteitä tai tiettyjä rajoituksia sellaisin ehdoin, joita sovelletaan yhteisön sisällä käytävässä kaupassa.

maksujen poistamista, jotka voidaan samaistaa vaikutukseltaan vastaaviin maksuihin. [21]

52. Muunlainen ratkaisu vaikeuttaisi yhteisen tullitariffin soveltamista, koska jäsenvaltiot voisivat helpommin muuttaa yhteisen tullitariffin soveltamisesta johtuvaa tullitaakkaa lisäämällä siihen epäsuorasti muita vaikutukseltaan vastaavia maksuja. Jos lisäksi perittäisiin tällaisia tulleja vastaavia veroja tai maksuja — joilla on myös sama verotusvaikutus — jotka kukin jäsenvaltio olisi yksipuolisesti ottanut käyttöön kolmansista maista peräisin oleville tuontituotteille, tämä vähentäisi käytännössä yhteisön tullijärjestelmän yhtenäisyyttä.

53. Tätä tarkastelua ei voi sellaisenaan kuitenkaan ulottaa erotuksetta mihin tahansa valtion sisäiseen maksuun. Tarkastelu koskee olennaisesti tullauskohtelua sellaisten kolmansista maista peräisin olevien tavaroiden osalta, joita koskevat maksut, joilla on sama vaikutus kuin tuontitavaroiden tullilla.

54. Tämä tarkennus on tarpeellinen, jotta ei syntyisi epäilyjä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Oto, 13.7.1994 antamasta tuomiosta [22], jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi sisäisen verotuksen suhteen seuraavaa:

"Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 95 artiklaa sovelletaan vain jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin ja joka tapauksessa kolmansista maista peräisin oleviin jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa oleviin tuotteisiin. Siten tätä säännöstä ei sovelleta suoraan kolmansista maista tuotaviin tuotteisiin (ks. edellä mainittu asiassa Simba ym. annettu tuomio, 14 kohta).

Perustamissopimuksen 113 artiklan mahdollisen soveltamisen osalta on toisaalta otettava huomioon, että perustamissopimuksessa ei ole kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan osalta mitään 95 artiklaan rinnastettavaa määräystä sisäisen verotuksen suhteen, lukuun ottamatta kuitenkaan mahdollisesti yhteisön ja tietyn tuotteen alkuperämaan välillä olevia sopimusmääräyksiä (ks. asia

21 — Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2913 (EYVL L 302, s. 1) määritellään nimenomaisesti vientitullit, joita ovat nimenomaisesti varsinaiset tullit sekä vaikutukseltaan vastaavat vientitavaroilta kannettavat maksut.

22 — Asia C-130/92 (Kok. 1994, s. I-3281, 18 ja 20 kohta).

148/77, Hansen, tuomio 10.10.1978, Kok. 1978, s. 1787, 24 kohta) ja toisaalta, että vaikka perustamissopimuksen 113 artiklassa annetaan yhteisölle toimivaltaa, jonka nojalla se voi ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin yhteisen kauppapolitiikan alalla, tässä määräyksessä ei sellaisenaan kuitenkaan säädetä riittävän täsmällistä oikeudellista kriteeriä, jonka perusteella voitaisiin arvioida kansallisia riidanalaisia maksuja (ks. asia 266/81, Siot, tuomio 16.3.1983, Kok. 1983, s. 731, 29 kohta)".

55. On otettava huomioon, että asiassa Oto tarkasteltu sisäinen vero oli olennaisesti Italian sisäiseen yleiseen verotusjärjestelmään kuuluva kansallinen kulutusvero, jota sovellettiin objektiivisesti riippumatta tuotteen alkuperästä, ja joka ei siten vaikuttanut suoraan eikä yksinomaisesti tuontiin. Tällaista veroa ei voida katsoa tuontitullia vaikutukseltaan vastaavaksi maksuksi eikä yhteisöjen tuomioistuimen harkintaa voida siten tässä suhteessa ulottaa siihen: ensimmäisessä tapauksessa normina on perustamissopimuksen 95 artikla (joka kuuluu osastoon V: kilpailu, verotus ja lainsäädännön lähentäminen), kun taas toisessa tapauksessa tuontitulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kielto on peräisin 113 artiklan (yhteinen kauppapolitiikka) ja 9 artiklan (yhteisen tullitariffin toteuttaminen) yhteisestä soveltamisesta.

56. Näissä olosuhteissa ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen viimeisen kysymyksen osalta on lähdettävä yleisemmin siitä, että ylläpidetään periaatetta yhteisen kauppapolitiikan ja yhteisen tullipolitiikan yhdenmukaisesta soveltamisesta eivätkä jäsenvaltiot voi ottaa yksipuolisesti käyttöön tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa.

57. Toisin kuin edellä mainitussa asiassa Diamantarbeiders [23] annetussa tuomiossa, esillä olevassa asiassa ei ole tarpeen ottaa kantaa aikaa koskeviin ongelmiin sellaisten tuontitulleja vaikutukseltaan vastaavien kansallisten maksujen ylläpitämisessä, jotka olivat voimassa ennen yhteisen tullitariffin käyttöönottoa. On selvää, että esillä olevassa asiassa kyseiset toimenpiteet on toteutettu 1.7.1968 jälkeen, joka on yhteisen tullitariffin voimaantulopäivä: italialaiset hallinnolliset määräykset, joihin ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin viittaa toisessa kysymyksessään, on päivätty 20.7.1971 ja 30.1.1979.

58. Lopuksi on tarkennettava tällaisten toimenpiteiden kiellon ulottuvuutta kolmansien

23 — Ks. edellä 46 kohta.

maiden kanssa käytävään kauppaan. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut asiassa Simmenthal [24] 28.6.1978 antamassaan tuomiossa, tällä kiellolla ei ole samaa ehdotonta luonnetta kuin sillä kiellolla, joka koskee yhteisön sisäistä kauppaa, koska yhteisön viranomaiset voivat lisätä tai hyväksyä kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskevaan kieltoon poikkeuksia pyrittäessä säilyttämään kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden tuontiedellytysten yhtenäisyys, joka on loppujen lopuksi yhteisen kauppapolitiikan päämääränä.

59. Esillä olevassa asiassa ei ole varmaa eivätkä Italian hallitus tai komissio ole esittäneet, että yhteisön viranomaiset olisivat antaneet sellaisia erityissäännöksiä yhteisen kauppapolitiikan yhtenäisyyden vuoksi, joissa olisi sallittu Italian hallitukselle ottaa käyttöön tai ylläpitää kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa tulleja vaikutukseltaan vastaavia maksuja, joihin ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on viitannut toisessa kysymyksessään.

60. On tarpeen ulottaa tämä ratkaisu samassa määrin kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan siltä osin, kuin edellä mainitussa asiassa C-209/89, komissio vastaan Italia, 21.3.1991 antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin on katsonut tulleja vaikutukseltaan vastaaviksi maksuiksi tietyt italialaiset maksut, joita on peritty vastasuorituksena yhtäaikaa eri yrityksille tehdyistä yhteisön sisäisen kaupan tullaustoimenpiteistä (vaikka näitä maksuja voitaisiin nimittää miten vain; Italian hallitus on palannut alkuperäiseen kantaansa ja katsoo, etteivät maksut ole veronluonteisia).

61. Toisin sanoen, koska edellisessä tuomiossa mainitut maksut kohdistuivat suhteettomasti taloudellisiin toimijoihin rasittaen niitä kustannuksilla, jotka eivät vastanneet todellisuudessa tehtyjä palveluja tiettyjen tavaroiden tullauksessa, niiden tuontitulleja vaikutukseltaan vastaavan maksun luonne on kiistämätön kuten myös niiden yhteisön oikeuden vastaisuus. Koska tietyistä tuotetyypeistä tai tietyistä kolmansista erityisen järjestelyn piiriin kuuluvista maista ei ole olemassa sopimusmääräyksiä tai erityismääräyksiä, tätä ratkaisua voidaan soveltaa sekä yhteisön sisäisessä kaupassa samoin kuin tuotaessa tavaroita yhteisön ulkopuolelta.

24 — Asia 70/77 (Kok. 1978, s. 1453).

Ratkaisuehdotus

Täten ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa seuraavasti Giudice conciliatore di Milanon sille esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin:

"1) Fyysisten tarkastusten ja hallinnollisten muodollisuuksien helpottamisesta tavarakuljetuksissa jäsenvaltioiden välillä 1 päivänä joulukuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/643/ETY soveltamisala rajoittuu yhteisön sisäiseen kauppaan eikä ulotu kaupallisiin toimenpiteisiin jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä.

2) Yhteisöjen tuomioistuimen esittämää kantaa asiassa C-209/89, komissio vastaan Italia, 21.3.1991 antamassaan tuomiossa tulleja vaikutukseltaan vastaavista maksuista voidaan myös soveltaa kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sopimusmääräyksiä tai erityismääräyksiä tietyistä tuotteista tai tiettyjen kolmansien maiden suhteen."